

1. OPĆE INFORMACIJE							
1.1. Nositelj kolegija	Izv. prof. dr. sc. Anđelo Maly		1.6. Godina studija	3.			
1.2. Naziv kolegija	Uvod i egzegeza Staroga zavjeta III (Kasni i mudrosni spisi)		1.7. Bodovna vrijednost (ECTS)	3			
1.3. Suradnici			1.8. Način izvođenja nastave (broj sati P+V+S+e-učenje)	40P + 5 e-učenje			
1.4. Studijski program (prijediplomski, diplomski, integrirani)	Integrirani		1.9. Očekivani broj studenata na kolegiju	75			
1.5. Status kolegija	Obvezni		1.10. Razina primjene e-učenja (1, 2, 3 razina), postotak izvođenja kolegija <i>on line</i> (maks. 20%)	2			
2. OPIS KOLEGIJA							
2.1. Ciljevi kolegija	Uvesti studente u poznavanje kasnih i mudrosnih spisa SZ-a i egzegetsko izlaganje izabranih mjesta.						
2.2. Uvjeti za upis kolegija i ulazne kompetencije potrebne za kolegij	Završeni predmeti: Osnove Hebrejskog jezika, Opći uvod u Sveto pismo, Grčki biblijski jezik, Uvod i egzegeza SZ-a I (Petoknjižje i povijesni spisi), Uvod i egzegeza SZ-a II (Veliki i mali proroci), Biblijski seminari i izborni predmeti iz SZ-a.						
2.3. Ishodi učenja na razini programa kojima kolegij pridonosi	- poznavati i razumijevati temeljne sadržaje filozofije, povijesti te biblijske, sustavne i praktične teologije, - samostalno primijeniti specifične teološke metode (studij izvora, egzegeza teksta, uvid u povijesne, sustavne i praktično-teološke povezanosti).						
2.4. Očekivani ishodi učenja na razini kolegija (4-10 ishoda učenja)	- pismeno ukratko sažeti osnovni sadržaj biblijskih knjiga Kasnih i mudrosnih spisa u vidu razumijevanja njihove teološke poruke - navesti uvodne podatke navedenih biblijskih knjiga (autor, vrijeme i mjesto nastanka, struktura) također u vidu razumijevanja njihove teološke poruke - protumačiti u skladu sa suvremenim egzegetskim metodama izabrane tekstove navedenih knjiga - identificirati različite teološke smjerove unutar mudrosne biblijske literature - pismeno ukratko sažeti zadanu literaturu						
2.5. Sadržaj kolegija detaljno razrađen prema satnici nastave	1. Uvod u kolegij: povijesno i životno ozračje kasnih i mudrosnih spisa (5+1 sati) 2. Septuaginta (LXX) i Vulgata (Vg) (1) 3. Kasni spisi: djelo kroničara: 1 - 2 Ljetopisa (<i>lectio cursiva</i> + egzegeza) (2) 4. Ezra i Nehemija (<i>lectio cursiva</i> + egzegeza) (2) 4. Kasni povijesni spisi: 1 - 2 Makabejaca (<i>lectio cursiva</i> + egzegeza) (2+1) 5. Narativni spisi: Tobija, Judita i Estera (3+2) 6. Uvod u mudrosnu literaturu; personifikacija mudrosti (3) 7. Mudrosni spisi: Mudre Izreke (2) 8. Job 1-3 (4+1) 9. Job 28; 42 (2) i Propovjednik / Kohelet (2) 10. Knjiga Mudrosti (2) i Knjiga Sirahova (2) 11. Pjesma nad pjesmama (1) 12. Psalmi (6) 13. Novozavjetna perspektiva mudrosti (1)						
2.6. Vrste izvođenja nastave:	☒ predavanja ☐ seminari i radionice ☐ vježbe ☐ <i>on line</i> u cijelosti ☐ mješovito e-učenje ☐ terenska nastava		☒ samostalni zadaci ☐ multimedija i mreža ☐ laboratorij ☐ mentorski rad ☐ (ostalo upisati)		2.7. Komentari:		
2.8. Obveze studenata							
2.9. Praćenje rada studenata (<i>upisati udio u ECTS bodovima za svaku aktivnost tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti kolegija</i>):	Pohađanje nastave	0,2	Istraživanje		Praktični rad		
	Eksperimentalni rad		Pismeni sažetak zadane literature		Dnevnik čitanja		
	Esej		Seminarski rad		(Ostalo upisati)		
	Kolokviji	1	Usmeni ispit		(Ostalo upisati)		
	Pismeni ispit	1	Projekt	0,8	(Ostalo upisati)		

2.10. Ocjenjivanje i vrjednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu	Pohađanje nastave - 10%, pisani projekt - 10%, kolokvij – 30%, pismeni ispit - 50%		
2.11. Obvezna literatura (dostupna u knjižnici i putem ostalih medija)	Naslov	Broj primjeraka u knjižnici	Dostupnost putem ostalih medija
	A. POPOVIĆ, <i>Povijesne knjige</i> , Zagreb, 2015., str. 209-400.		
	A. POPOVIĆ, <i>Mudrosne i poetske knjige</i> , Zagreb, 2020.		
	S. JURIĆ, <i>Biser biblijske mudrosti</i> , Zagreb, 2010., str. 11-73.		
	A. MALY, Egzegetsko-teološka analiza Pj 4,1-7 i Izr 31,10-31, u: <i>Bogoslovska smotra</i> 91 (2021) 2, 411-428.		
	N. HOHNJEC, <i>Umijeće biblijske mudrosti. Egzegetsko-teološki uvod u knjige i sadržaj</i> , Zagreb, 2001.		
	N. HOHNJEC, <i>Kasna i mudrosna Biblija</i> , Zagreb, 2007.		
	B. LANG, <i>Protiv ludosti. Mudre izreke. Knjiga Sirahova</i> , Zagreb, 2004.		
	C. TOMIĆ, <i>Začeci židovstva. Knjige: Ezra i Nehemija, Drugi i treći Izaija, Hagaj i Zaharija, Malahija i Obadija, Joel i Jona, Job, Psalmi, Mudre izreke, Pjesma nad pjesmama</i> , Zagreb, 1988.		
	G. ZIENER, <i>Pravednost i mudrost. Knjiga mudrosti</i> , Zagreb, 1995.		
	A. DEISLER, <i>Psalmi</i> , Zagreb, 2009.		
2.12. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskoga programa)	W.J. HARRINGTON, <i>Uvod u Stari zavjet. Spomen obećanja</i> , Zagreb, 1977. C. TOMIĆ, <i>Poruka spasenja Svetog pisma Starog zavjeta</i> , Zagreb, 1983. C. TOMIĆ, <i>Ilijino vrijeme. Knjige: Prva, druga o kraljevima, Prva, druga Ljetopisa, Amos, Hošea</i> , Zagreb, 1985. C. TOMIĆ, <i>Vrijeme iščekivanja. Knjige: Prva i Druga o Makabejcima, Tobija, Judita, Estera, Propovjednik, Sirah, Knjiga Mudrosti, Daniel, Baruh</i> , Zagreb, 1989. W. BÜHLMANN, <i>Gott in einer kritischen Welt?</i> , Luzern – Stuttgart, 1991. E. CHARPENTIER, <i>Pour lire l' Ancien Testament</i> , Paris, 1999., (ili prijevod knjige na engl. i njem.). G. BORGONOVO e coll., <i>Torah e storiografie dell'Antico testamento</i> (Logos 2), Torino, 2012. J.L. CRENSHAW, <i>Old Testament Wisdom. An Introduction</i> , London - Louisville, 32010.		
2.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih kompetencija	Redovito pohađanje predavanja. Aktivno sudjelovanje na predavanjima. Polaganje kolokvija i ispita.		
2.14. Ostalo (prema mišljenju predlagatelja)			